

Паркова культура

**Художня
культура 11 клас
(Тема 9)**

Парк – це спеціальна обмежена територія(природна чи штучна) виокремлена переважно з метою відпочинку.

Слова “парк” та “сад” побутують нарівні, тому широко використовуються словосполучення “садово-паркове мистецтво”

Принципи планування так званих французьких регулярних парків розробив видатний паркобудівник Андре Ленотр (1613-1700)

Парк версальського типу своїми прямолінійними доріжками і фігурними формами чагарників підкреслював абсолютний контроль людини над природою.

До 1678 року, коли Людовик XIV перенести сюди двір, Версаль був невеличким селищем із багатими на дичину навколишніми лісами.

- *На час смерті Короля-Сонце тут мешкало біля 30000 чоловік і, збільшуючись за часів усіх наступних королів, населення досягло 50 000 чоловік напередодні Революції*

Регулярний парк Версаль – один з найбільших та найвидатніших у Європі. Також там розташовано кілька невеликих палацоподібних будівель (зокрема, Малий і Великий Тріанони)

Сходи від Великого Трианона через зелену смугу Королівської алеї ведуть до басейну Аполлона

План Версальського міста став прототипом для будівництва Вашингтона

Природні парки Великої Британії

Пейзажний англійський парк – напрям в садово-парковому мистецтві, що склався у XVIII ст. в Англії на контрасті з бароковим, регулярним парком у “французькому стилі” Андре Ленотра

**Острівна відокремленість
Англії сприяла появі місцевих
законів планування садів**

**Великі сади на зразок Версалю
розташовувались лише поблизу
королівських замків**

У планування садів Англії часто вводили різні лабіринти

У пейзажних садах Британії не відмовляються від будівництва окремих павільонів, мостів, штучних ставків

Він значно дешевший, ніж французький, не потребує садівників і копіює форми навколишнього краєвиду

Майстри та парки

Перші майстри англійського садуу своїй творчості зазнали впливу пейзажів Пуссена і Лоррена, що зображували ідеалізовані картини природної гармонії

**Вільям Кент (1685-1748) –
англійський ландшафтний
архітектор**

**Автор грандіозного регулярного парку
Англії – Стоу (у Букінгемширі)**

*Щоб надати парку
руху і драматичності,
Кент оздобив його
альтанками, алеями,
каскадами, низькими
огорожами,
траншеями*

*За проектами Чарльза
Бріджмена
переплановано
королівські сади у
Віндзорі*

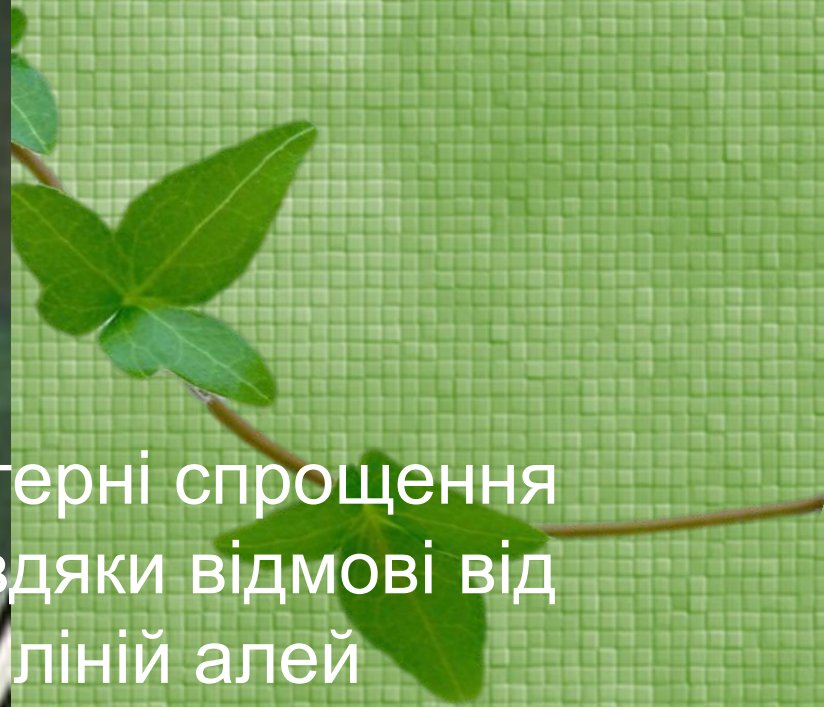
та Кенсінгтоні.

*Майстер значну увагу
приділяв елементу
раптовості та
сюрпризу. Відвідувач
рідко міг передбачити,
що чекає на нього за
черговим поворотом
алеї*

Ланселот Браун

Для майстра характерні спрощення
структури парку завдяки відмові від
геометричних ліній алей

*У садах Брауна рясніють штучні канали,
замасковані під зарослі очеретом річечки*

Чатсворт-хаус (Дербішир, 1761 р)

**Один з основних
королівських
парків Лондона
– Рідженс-парк**

**У давнину на його місці
були мисливські угіддя
Генріха VIII. Із
включенням цих
територій до міста у
1810-1820-ті роки тут
було розбито парк за
проектом Джона Неша**

Гайд-парк –
улюблене
місце
відпочинку
лондонців

Це місце
проведення
всіляких заходів,
урочистостей

До принадле
парку
належить
озеро
Серпентайн,
у якому
дорзволено
купатись

та
однойменна
галерея

Заміська резиденція Чарльза Сеймура, 6-го герцога Самерсета, яка розташована у Петворт-хаусі, побудована у 1688 році

***Чатсворт-хаус – один з найпишніших
“будинків-скарбниць” Англії, головна
резиденція герцогів Девонширських***

*На території парку – водоспади,
оранжереї з диво-рослинами*

*Духовне явище японського
ландшафтного саду*

Японський сад (“іхон тей`ен” або “вафу тей`ен”) – різновид саду, принципи організації якого були розроблені у Японії протягом 8-18 ст.

Японський сад – це тонка філософія. Він символізує досконалий світ земної природи. Його головне призначення – навчити людину бачити красу у простому, повсякденному

У центрі уваги японського саду опиняються пісок, галька, карликові рослини, сухі струмки, камені

Пейзаж саду формується за допомогою дерев, кущів, бамбука, квітів, моху; розташовані кам'яні ліхтарі, альтанки чи чайні будиночки

Особливості японських садів

Камерність – закритість від зовнішнього світу.
Дверцята і огорожі глибоко символічні

Камени – “кістяк” саду. Зазвичай їх розміщують триадами, викладають скульптури, розташовують доріжками або містками. Правильно створений сад викликає почуття давності й вічності.

***Вода** – обов'язковий елемент, використовується у формі природних водойм: ставків, водоспадів, струмків, але у жодному разі не фонтану*

Рослини після каменів відіграють другорядну роль, але є невід'ємною складовою

Сад каменів – культурно-естетичний японський витвір, що з`явився в період Муроматі (1336-1573)

Розташування і композиція каменів у групах підпорядковані певним правилам. Їх викладають по три, відповідно до буддійської триади.

На поверхні саду за допомогою граблів роблять борозенки, що розташовані вздовж довгої сторони саду, і створюють кола навколо каміння.

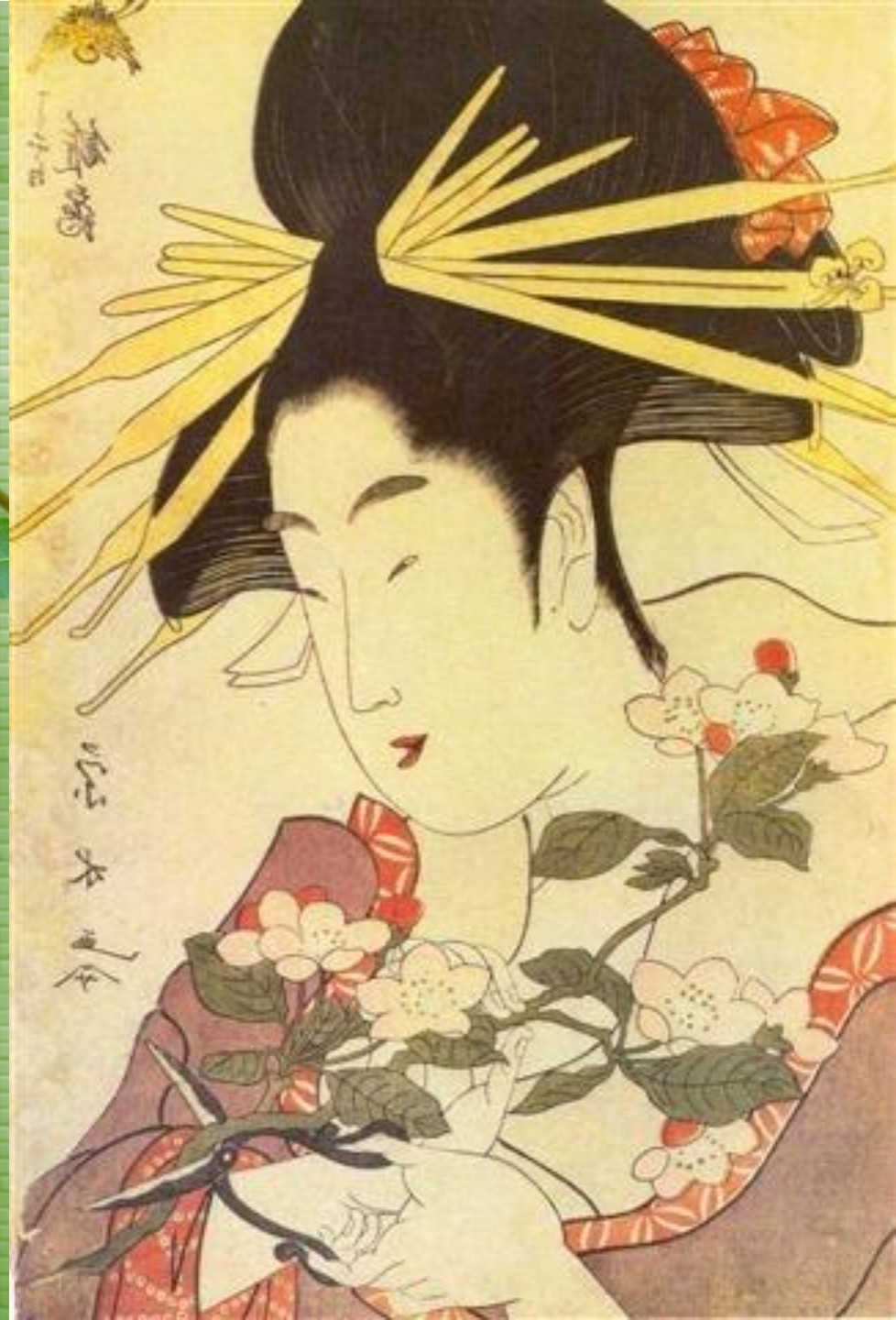
У якій точці не стояв спостерігач, він завжди побачить таку саму кількість каменів. Функціонально такі сади призначені для медитації, усамітнення. Дехто вважає, що сад каменів символізує боротьбу хаосу і порядку, де чіткі ряди гравію – порядок, а групи каменів - хаос

*Ікебана – мистецтво складання букета.
Перекладається як “Життя квітів”. Це
філософія єдності людини та природи*

оселю
прикрашали
квітами без
підставок і ваз,
тому в цей час
ікебана була
відома як
“мамехана”
(“виставлені
квіти”).

У 17 ст., з
поширенням моди
на все
китайське, назву
змінили на
китайський лад –
“рікка”

**З 18 ст. японці
почали
прикрашати
домівки квітами,
виставляючи їх у
вазах. Так було
започатковано
новий стиль, у
якому букет
символізував
єдність Неба,
Землі й Людини**

Філософія ікебани – принцип “сабі-вабі” (“краса простоти”) – поєднання природного матеріалу (квітів, гілок, листя, трав, коріння) із витворами декоративно-прикладного мистецтва (вазами та інш.)

Різновиди ікебани

“Ікенобо” – до 17 ст. школа посіла панівну позицію в галузі квіткового мистецтва

Стиль **“нагеіре”** відбиває природний ріст рослин, квіти стоять у вазі невимушено, не стиснуті правилами

“Тябана” – ікебана однієї квітки, неодмінно супроводжує чайну церемонію

Чайна церемонія

Чайна церемонія (з яп. “тя-но ю”) – ретуалізована форма спільного чаювання, що виникла у Середньовіччі у Японії

Започаткував ритуал чернець **Дайо** (1236-1308). Століттям пізніше мистецтву навчається **Мурата**, який дотримувався ідеї “**вабі**” (простоти) та об'єднав 4 основних принципи чайної церемонії: гармонію, шанобливість, чистоту, тишу

Дзео Такено (1502-1555) почав використовувати для церемонії спеціальну будівлю – чайний будиночок (“тясіцу”), якому було надано вигляд селянської хати

Пізнише до будиночка додалися сад та кам'яна доріжка. Церемонія стала більш формальною: дії учасників стали послідовними, теми бесід – чітко обмежені. Церемонія з колективного чаювання перетворилася на міні-виставу

Різновиди церемонії

Нічна –
проводиться
при світлі
місяця. Гості
збираються
перед північю.
Завершується
не пізніше ніж о
04:00.

Особливість :
порошковий чай
готується
безпосередньо
під час
церемонії

На сході сонця. Починається о
03:00-04:00 ранку і триває до 06:00
ранку

Ранкова. Проводиться зазвичай у сезон спекотної погоди, починається о 06:00 ранку

Післяобідня. Починається о 13:00

Вечірня. Починається о 18:00

Зазвичай у чайний будиночок можна увійти через ворота, які відчиняють, щоб не турбувати господаря, зайнятого підготовкою.

Підготовка до церемонії

- Гості збираються разом у кімнаті, де їм подають гарячу воду, щоб створити загальний настрій
- Гості вирушають садом до будиночка по кам'яній доріжці – символ очищення від суєти
- У будиночка гостей зустрічає господарь, який веде їх до кам'яного колодязя, де здійснюється обряд омовіння – символ тілесної і духовної чистоти
- Вхід у будиночок низький і вузький – символ остаточного виходу за межі буденного світу. Людина, яка входить, повинна вклонитися, бо вхід незручний – символ рівноправності учасників церемонії
- Взуття гості залишають на порозі